CRNA GORA

UPRAVA ZA GAZDOVANJE ŠUMAMA I LOVIŠTIMA

IZVJEŠTAJ O ZDRAVSTVENOM STANJU ŠUMA ZA 2023.GODINU

Pljevlja,2024. godine

Ministarstvo poljoprivrede,šumarstva i vodoprivrede je u skladu sa Programom rada Vlade i utvrđenog Programa rada za 2024.godinu i u skadu sa članom 47 Zakona o šumama izradilo Izvještaj o zdravstvenom stanju šuma za 2023.godinu, na osnovu podataka iz izvještaja područnih jedinica Uprave za gazdovanje šumama i lovištima i podataka o praćenju zdravstvenog stanja šuma u Crnoj Gori prema programu ICP (Međunarodni kooperacioni program za praćenje stanja šuma Evrope), i isti dostavlja Vladi na razmatranje i usvajanje.

I Zdrastveno stanje šuma i održivo gazdovanje šumama

Praćenje zdrastvenog stanja šuma kroz sistem zaštite šuma u cilju održivog gazdovanja šumama u državnom vlasništvu sa kojima gazduje Uprava za gazdovanje šumama i lovištima usmjereno je na sprečavanju pojava bespravnih sječa, zaštiti šuma od biljnih bolesti i štetočina i zaštitu šuma od požara. Zaštita šuma podrazumijeva zaštitu od abiotičkih faktora, atmosferskih taloga (kiša, snijeg, inje, led i grad) šumskih požara i biotičkih faktora: šumske gljive, bakterije koje prouzrokuju bolesti na šumskom drveću (fitopatogene bakterije), parazite i poluparazitske biljke, šumski korov, štetni šumski insekti, štetni glodari, domaća stoka i na kraju negativnih antropogenih uticaja. Od gore navedenih abiotičkih faktora najznačajniji radovi treba da se odnose na doznaku, sječu i brzo izvlačenje stabala koja su oštećena od abiotičkih faktora i imaju za cilj sprečavanje sekundarnih bolesti od štetnih insekata.Zaštita šuma od biljnih bolesti i štetočina vrši se u skladu sa zakonskim propisima, godišnjim planovima i dugoročnim programom saradnje sa Biotehničkim fakultetom i Institutom za šumarstvo A.D. u Podgorici .
Nesumljivo da najviše štete u šumama nastaju kao posledica požara a nakon toga su štete koje nastaju kao posledica ne realizacije planskih dokumenata.
Gazdovanje šumama, ukoliko se ne vodi računa o mjerama koje zaštita preporučuje (preterano prosvetljavanje sastojina, neodgovarajuća obnova (uklanjanje stabala koja nijesu iskoristila svoj proizvodni potencijal, zanemarivanje stabala budućnosti, nedovoljno vodjenje računa o stabilnosti sastojina, zdravstvenom stanju i vitalnosti) izbjegle bi se greške koje vode u šumsko-uzgojne neuspjehe sa posledicama populaciono ekološke degradacije.Ove posledice kao i štete nastale usled šumskih požara ne mogu se sanirati i za nekoliko decenija. Ovo je naročito važno i u kontekstu uzročno posledične veze - zdravstvenog stanja šuma i unapredjenja opšte otpornosti i produktivnosti šuma i posledica klimatskih promjena.

1. Zaštita šuma od uticaja štetnih insekata

U okviru zaštite šuma, u cilju praćenja brojnosti štetnih insekata, Uprava za gazdovanje šumama i lovištima je na brojnim lokalitetima postavila feromonske klopke i feromonske preparate za utvrdjivanje brojnosti. Klopke su postavljene u područnim jedinicama: Pljevlja, Žabljak, Plužine, Bijelo Polje, Berane, Rožaje, Kolašin, Plav, Nikšić, Andrijevica, Podgorica, Petnjica, Danilovgrad i Šavnik.

Pored kontrole i preduzimanja mjera protiv štetnih organizama poznatih u šumarskoj praksi Crne Gore, vršio se još i monitoring nad štetnim organizmima, posebno rizičnim za zdravlje bilja u listopadnim i četinarskim šumama.
Na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja svake godine se sprovode posebni nadzori i monitoring nad štetnim organizmima posebno rizičnim za zdravlje drveća.

Pojava potkornjaka

Zaštita šuma od štetnih insekata u 2023.godini, sprovodila se i kroz preduzimanje mjera zaštite protiv malog šestozubog smrčevog potkornjaka (Pityogenes chalcographus), velikog osmozubog smrčevog potkornjaka (Ips typographus l.), krivozubog jelinog potkornjaka (Pityokteines curvidens), šestozubog borovog potkornjaka (Ips sexdentatus) i trozubog borovog potkornjaka (Ips acuminatus). Svake godine se nabavljaju feromonske klopke i feromonski preparati za sve područne jedinice, utvrdjuje brojnost tih štetnih insekata i intezitet napada sa ciljem blagovremenog otkrivanja gradacije sipaca potkornjaka.
Kontrola brojnosti potkornjaka svodila se na postavljanju klopki i preparata na najugroženijim mjestima i redovno se evidentirao broj klopke, datum postavljanja feromonskog preparata i njihova zamjena i broj ulovljenih potkornjaka. Vodeći računa na pravilan izbor lokacije (postavljene su klopke na svim uočenim potencijalnim žarištima), raspored, redovno evidentiranje i izvještavanje o ulovu potkornjaka. U šumama u državnom vlasništvu ukupno je postavljeno 386 klopki, gdje vizuelni simptomi ukazuju na prisutnost i povećanu brojnost i to: u područnoj jedinici Pljevlja 138 klopki, područnoj Jedinici Rožaje 40 klopki, područnoj Jedinici Berane 30 klopki, područnoj Jedinici Plav 21 klopka, područnoj Jedinici Bijelo Polje 21 klopka, područnoj Jedinici Andrijevica 9 klopki, područnoj Jedinici Plužine 16 klopki, područnoj Jedinici Šavnik 5 klopki, područnoj Jedinici Danilovgrad 10 klopki, područnoj Jedinici Podgorica 3 klopke, područnoj Jedinici Nikšić 13 klopki, područnoj Jedinici Petnjica 6 klopki, područnoj Jedinici Žabljak 40 klopki, područnoj Jedinici Kolašin 16 klopki.
Tokom 2023.godine, sve klopke su bile u funkciji i na svima je vršena kontrola brojnosti imaga potkornjaka.
Pored kontrole i preduzimanja mjera protiv štetnih organizama poznatih šumarskoj praksi Crne Gore, vrši se još i monitoring nad štetnim organizmima posebno rizičnim za zdravlje bilja u listopadnim i četinarskim šumama.
Na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja svake godine se sprovode posebni nadzori i monitoring nad štetnim organizmima posebno rizičnim za zdravlje drveća.

1.2. Pojava borovog litijaša (Thaumatopea pityocampa)

I ove godine na području kojim gazduje Uprava za gazdovanje šumama i lovištima uočene su na granama stabala bora bijela gnijezda borovog litijaša. U toku proljeća 2023. godine realizovane su planirane aktivnosti na uništavanju i sprečavanju razvoja larvi tog štetnog insekta na ukupnoj površini od 594,00 ha. Suzbijanje borovog litijaša

na proljeće 2023. godine, vršeno je na području područne jedinice Danilovgrad, Nikšić, Podgorica i Kotor.
Suzbijanje borovog litijaša vršeno je mehaničkom metodom sasijecanjem i spaljivanjem grančica na kojima se nalazio gundelj (gusjenično gnijezdo borovog litijaša). Prilikom uklanjanja ove štetočine posebno se obratila pažnja na kulture pored magistralnih puteva i turističkih objekata, tamo gdje šume imaju turističko pejzažni značaj.

2. Zaštita šuma od šumskih požara

Saglasno odredbama Zakona o šumama i Zakona o zaštiti ispašavanja, Uprava za gazdovanje šumama i lovištima je izradila detaljne Planove zaštite šuma od požara za 2023.godinu za svaku područnu jedinicu posebno, sa detaljnim kartografskim prikazom po kategorijama ugroženosti. Zbog specifičnosti šumarskog sektora i metodologije za izradu preduzetnih planova, od strane MUP-a usvojen je samo jedan preduzetni plan, mada su u svojim kapacitetima isti pokušale izraditi sve područne jedinice. Preduzetni plan za područnu jedinicu Pljevlja je izrađen od strane licencirane kuće i jedini prihvaćen od Ministarstva unutrašnjih poslova.
U vremenu povećane opasnosti od požara Uprava za gazdovanje šumama i lovištima uspostavlja stalna dežurstva (0-24h) i prijem informacija o vremenu nastanka požara, lokaciji, intezitetu požara, površini, procjenu širenja požara kao i mogućnosti lokalizovanja nastalog požara. Takođe, od strane Uprave za gazdovanje šumama i lovištima tokom požarne sezone u 2023. godini bilo je angažovano 49 osmatrača.
Dežurni službenik je u obavezi da dobijene podatke unese u knjigu, da bez odlaganja obavijesti opštinsku službu zaštite i spasavanja, MUP, kao i korisnike šuma. Korišćenje šuma sprovode privredni subjekti koji putem ugovora o korišćenju vrše proizvodnju drvnih sortimenata i transport drveta iz šume. Prema evidenciji Uprave za gazdovanje šumama i lovištima u toku 2023. godine potpisani su ugovori sa 68 korisnika šuma, koji su shodno Zakonu o zaštiti i spašavanju obavezni da učestvuju u zaštiti šuma od požara na način što su dužni da u slučaju požara stave na raspolaganje materijalno tehnička sredstva i ljudstvo u funkciju zaštite. Sredstva za zaštitu od požara kod ovih subjekata su ograničena na radne mašine u šumarstvu, dok osnovna zaštitna oprema za gašenje požara nedostaje. Riječ je o Ugovorima o korišćenju šuma u državnoj svojini prodajom drveta u dubećem stanju, kojim nijesu precizirane obaveze na pružanju i sprovođenju zaštite od požara.Obzirom da korisnici kupuju drvo u dubećem stanju, onda se podrazumijeva da oni vode računa da onu šumu/drvo koje su kupili i štite od požara.Takođe, korisnik je Ugovorom u obavezi da o svom trošku izvodi radove na izgradnji i održavanju puteva i njihovoj prohodnosti za područja koja dobiju na korišćenje, u skladu sa planskim dokumentima i zakonom, što je jedna od važnih komponenti u zaštiti šuma od požara.

Poseban problem u realizaciji sprovodjenja obaveza utvrdjenim Zakonom su:
-preventivno uzgojne mjere: njega sastojinai pravovremeno prorjedjivanje sastojina
-izgradnja vodozahvata, protivpožarnih puteva, protivpožarnih pruga

-angažovanje povremene radne snage (osmatrači požara)
-obezbjedjenje sredstava za troškove gašenja požara (cistjerne, traktori, buldožer...)
-obezbjedjenje sredstava za nabavku opreme za gašenje (naprtnjače, mlatilice, lopate…)
Sredstva za predhodno navedene aktivnosti i namjene djelimično su odobrena Budžetom za 2023.godinu.
Pored predhodnih aktivnosti potrebna je podrška i saradnja sa drugim privrednim subjektima (Elektroprivreda Crne Gore, Pošta Crne Gore, J P putevi, i dr.) u skladu sa zakonom i zakonom propisanim mjerama.

Požari u državnim šumama

Područna jedinica	Opožarena površina (ha)	Broj požara	Opožarena drvna zapremina (m3)	Opožarene culture	Šteta (€)	Troškovi gašenja
Pljevlja	6,00	1	0,00	0	0,00	0,00
Rožaje	0,30	1	0,00	0	0,00	160,00
Berane	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Plav	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Bijelo Polje	8,00	2	0,00	0	0,00	0,00
Žabljak	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Kolašin	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Andrijevica	1,00	1	50,00	0	5850,00	0,00
Plužine	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Šavnik	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Danilovgrad	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Podgorica	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Nikšić	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Mojkovac	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Kotor	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Petnjica	2,00	2	0,00	0	0,00	0,00
Gusinje	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ukupno	17,30	7	50,00	0	5850,00	160,00

Požari u privatnim šumama

Područna jedinica	Opožarena površina (ha)	Broj požara	Opožarena drvna zapremina (m3)	Opožarene kuture (sadnice)	Šteta (€)	Troškovi gašenja
Pljevlja	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Rožaje	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Berane	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Plav	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Bijelo Polje	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Žabljak	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Kolašin	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Andrijevica	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Plužine	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Šavnik	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Danilovgrad	15,00	1	30,00	0	392,00	0,00
Podgorica	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Nikšić	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Mojkovac	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Kotor	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Petnjica	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Gusinje	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00
Ukupno	15,00	1	30,00	0	392,00	00

Procenat opožarene površine u odnosu	
Na ukupnu površinu šume	**Interpretacija**
1 – 1,5%	Štete u granicama normale
1,6 – 3%	Teške posljedice
3,1 – 5%	Vrlo teške posljedice
više od 5%	Katastrofalne posljedice

Udio površine pod šumom zahvaćene požarima u Crnoj Gori u 2023.godini iznosi 0,004%, i najmanji je za posljednjih 15 godina. Za zemlje Sredozemlja, u koje spada i Crna Gora, smatra se da je procenat opožarene površine od 1% do 1,5% u odnosu na ukupnu površinu pod šumama u granicama normale.

II Bespravne sječe i uzurpacije

1. Bespravne sječe u državnim šumama za 2023. godinu

Područna jedinica	Broj krivičnih prijava	Broj prekršajnih prijava	Posječena drvna zapremina (m^3)	Zaplijenjena drvna masa (m^3)
Pljevlja	8	0	178,87	79,98
Rožaje	8	0	70,44	63,27
Berane	48	0	1042,68	51,15
Plav	12	0	186,24	102,65
Bijelo Polje	18	0	192,24	0,00
Žabljak	1	0	3,71	0,00
Kolašin	53	0	183,69	0,00
Andrijevica	15	0	242,03	0,00
Plužine	5	0	59,71	0,00
Šavnik	1	0	1,59	1,59
Danilovgrad	0	0	0,00	0,00
Podgorica	13	2	59,48	4,60
Nikšić	2	0	2,78	0,00
Mojkovac	46	0	1034,98	21,65
Kotor	0	0	0,00	0,00
Petnjica	6	0	118,79	0,00
Gusinje	0	0	0,00	0,00
Ukupno:	236	2	3377,23	324,89

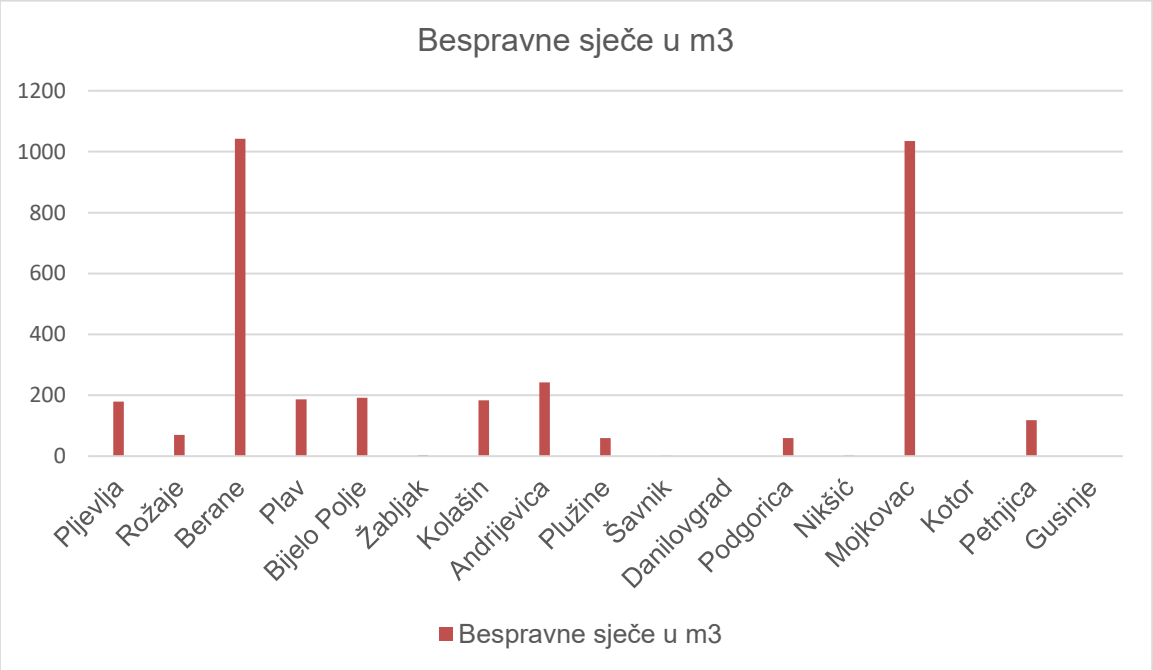

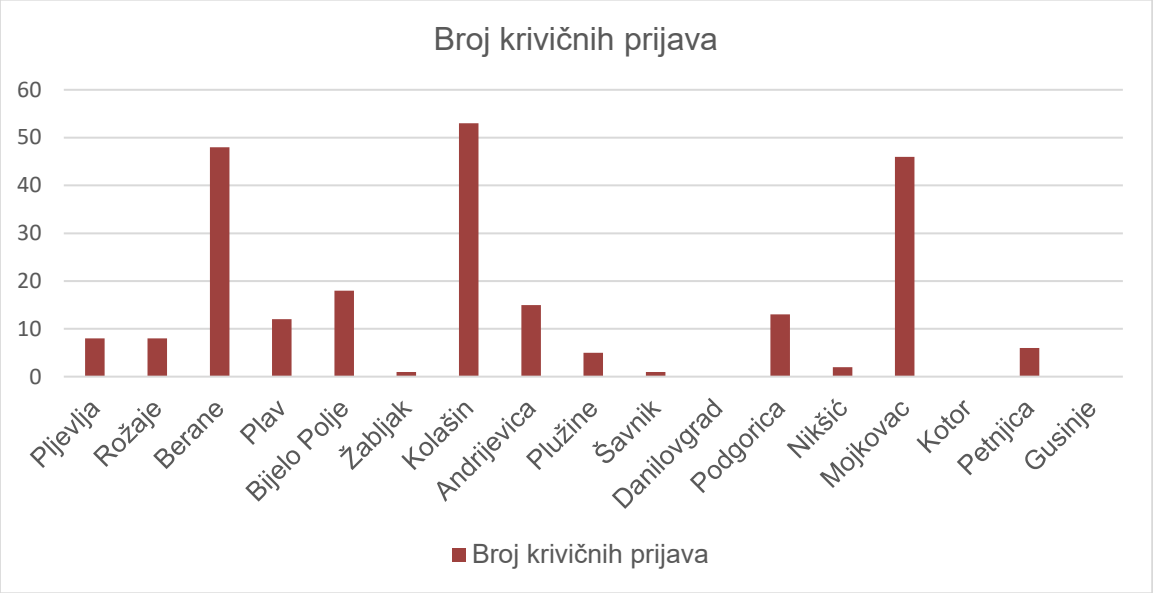
Broj krivičnih prijava
60
50
40
30
20
10
0
Pljevlja
Rožaje
Berane
Plav
Bijelo Polje
Žabljak
Kolašin
Andrijevica
Plužine
Šavnik
Danilovgrad
Podgorica
Nikšić
Mojkovac
Kotor
Petnjica
Gusinje
Broj krivičnih prijava

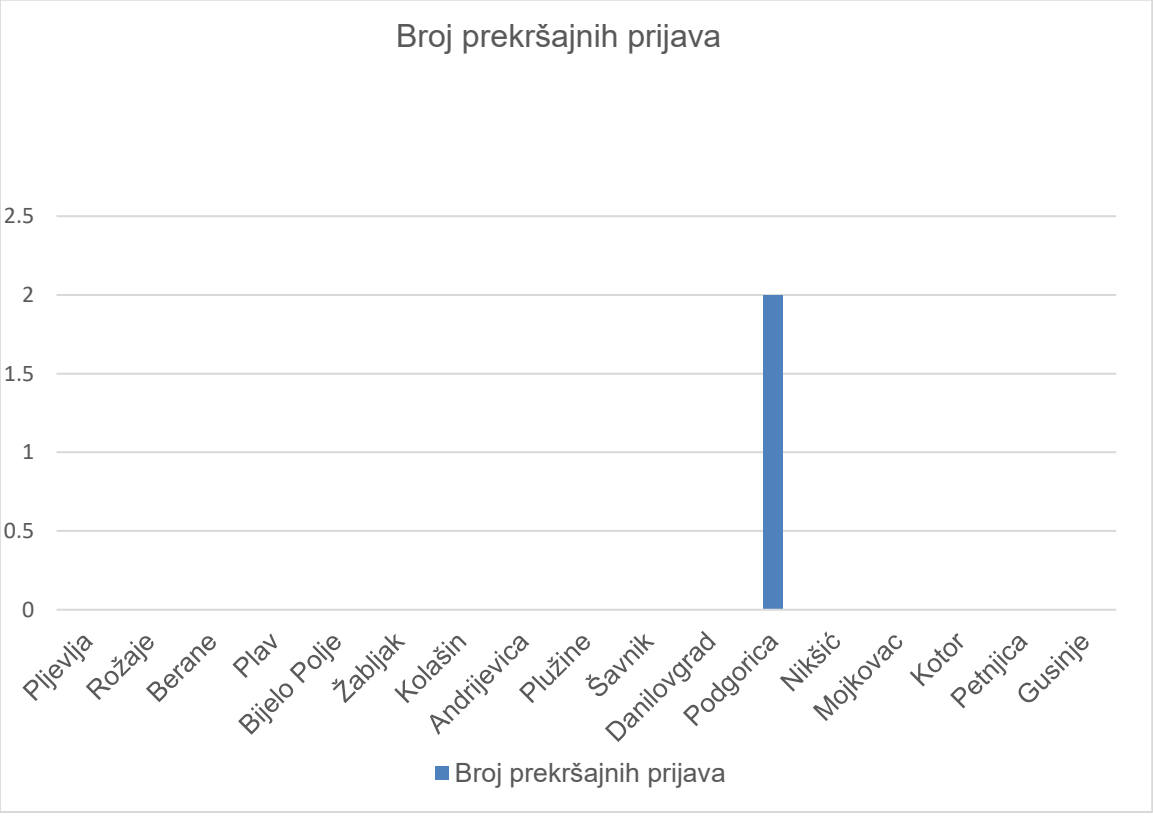
Broj prekršajnih prijava
2.5
2
1.5
1
0.5
0
Pljevlja
Rožaje
Berane
Plav
Bijelo Polje
Žabljak
Kolašin
Andrijevica
Plužine
Šavnik
Danilovgrad
Podgorica
Nikšić
Mojkovac
Kotor
Petnjica
Gusinje
Broj prekršajnih prijava

Uzurpacije u 2023. godini

Područna jedinica	Uzurpacija (ha)	Prekršajne prijave
Pljevlja	0,00	0
Rožaje	0,23	4
Berane	0,00	0
Plav	0,00	0
Bijelo Polje	0,00	0
Žabljak	0,00	0
Kolašin	0,00	0
Andrijevica	0,00	0
Plužine	0,00	0
Šavnik	0,00	0
Danilovgrad	0,00	0
Podgorica	0,00	0
Nikšić	0,00	0
Mojkovac	0,00	0
Kotor	0,00	0
Petnjica	0,00	0
Gusinje	0,00	0
Ukupno	0,23	4

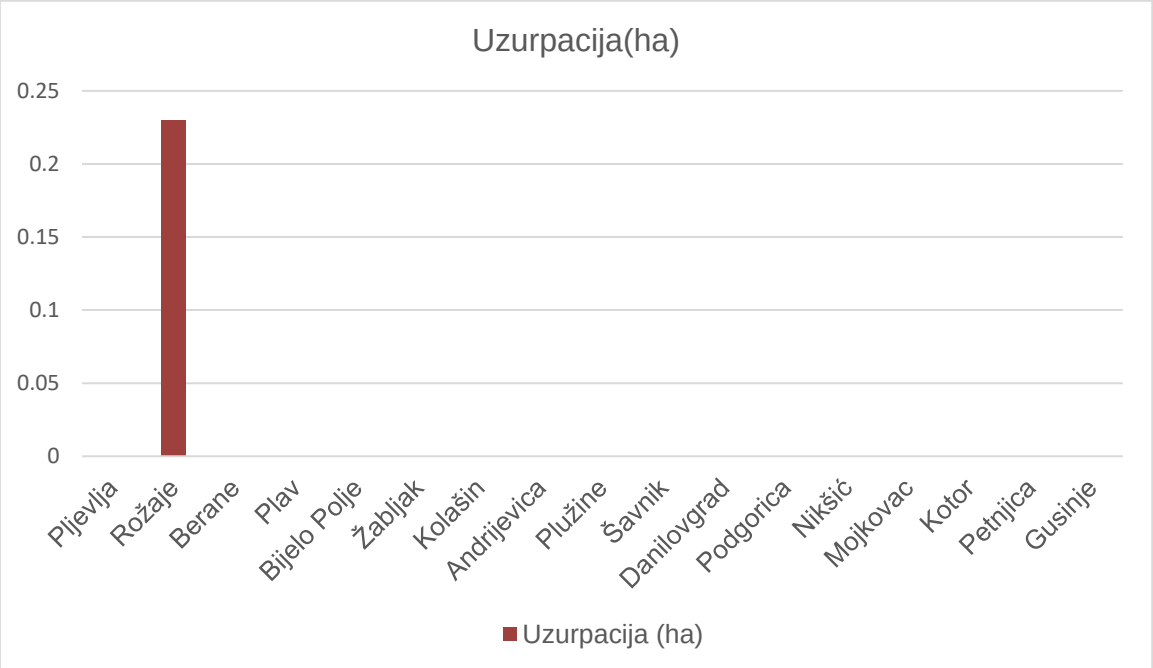

Bespravne sječe u šumama uprivatnoj svojini u 2023. godini

Područna jedinica	Broj prekršajnih prijava	Posječena drvna zapremina (m^3)
Pljevlja	4	28,25
Rožaje	29	1223,48
Berane	0	0,00
Plav	0	0,00
Bijelo Polje	1	3,68
Žabljak	0	0,00
Kolašin	57	1714,14
Andrijevica	0	0,00
Plužine	0	0,00
Šavnik	1	4,11
Danilovgrad	1	8,54
Podgorica	0	0,00
Nikšić	0	0,00
Mojkovac	2	6,15
Kotor	1	28,30
Petnjica	0	0,00
Gusinje	0	0,00
Ukupno	96	3016,65

Posječena drvna zapremina m3
1800
1600
1400
1200
1000
800
600
400
200
0
Pljevlja
Rožaje
Berane
Plav
Bijelo Polje
Žabljak
Kolašin
Andrijevica
Plužine
Šavnik
Danilovgrad
Podgorica
Nikšić
Mojkovac
Kotor
Petnjica
Gusinje
Posječena drvna zapremina m3

III Doznaka sanitara i realizacija u 2023. godini

Područna jedinica	Ukupan broj doznačenih odjeljenja	Bruto doznačena drvna masa slučajnih užitaka		
		Četinari m^3	Lišćari m^3	Ukupno m^3
Pljevlja	38	10355,00	0,00	10355,00
Rožaje	114	7231,73	0,00	7231,73
Berane	13	1167,36	30,00	1197,36
Plav	27	15145,37	0,00	15145,37
B.Polje	58	1195,38	0,00	1195,38
Žabljak	116	9404,00	282,00	9686,00
Kolašin	93	132,82	2465,53	2598,35
Andrijevica	19	1895,76	0,00	1895,76
Plužine	20	1018,00	53,00	1071,00
Šavnik	8	0,00	154,80	154,80
Danilovgrad	0	0,00	0,00	0,00
Podgorica	0	0,00	0,00	0,00
Nikšić	6	36,65	261,03	297,68
Mojkovac	3	162,00	70,00	232,00
Kotor	0	0,00	0,00	0,00
Petnjica	4	2362,23	0,00	2362,23
Gusinje	1	29,42	0,00	29,42
Ukupno:	520	50135,72	3316,36	53452,08

Realizacija doznačenog sanitara u kontinuitetu kasni, što se direktno negativno odražava na zdrastveno stanje šuma.

Ne sprovođenje redovnih sječa u planiranom obimu kao i preventivnih mjera a prije svega neblagovremenih prioritetnih sječa fiziološki oslabljelih stabala i uspostavljanja šumskog reda po pravilniku je takođe jedan od uzroka gradaciji potkornjaka.

U cilju sprečavanja pojave širenja potkornjaka i daljeg ulančavanja štetočina i sušenja prioritetno je vršiti doznaku novonastalog sanitara. Radove na sječi i izvozu drvnih sortimenata je potrebno izvoditi pažljivo bez oštećivanja okolnih zdravih stabala.

IV Pojava sušenja šuma u 2023.godini

Pojava sušenja šuma evidentirana je u područnim jedinicama, kako slijedi u tabeli:

Područna jedinica	Gazdinska jedinica	Odjeljenje	Površina (ha)	Procijenjena dr. masa (m3)
Pljevlja	Kraljeva Gora Bunetina		5	600
	Vezišnica		7	800
	Voloder I		2	150
	Voloder II		4	570
	Ljubišnja		2	270
	Petinske šume		2	70
	Kozičkas rijeka		6	600
	Kovač		20	1690
	Potkovač		5	180
	Bukovica		10	280
	Ukupno:			**5210**
Rožaje	Lovničke šume	38a.40a.41a	1.8	360
	Županica	1a.3a.22a.28a.26a.29a	4.35	690
	Gornji Ibar	75a	0.95	150
	Crnja Ibarac	59a	0.5	130
	Paučinske šume	89a	0.4	70
	Ukupno:		8	**1400**
Berane	Kaludarsko -Dapsićke šuma	46.47.53.43.51.45.		713.27
	Jelovica	27.31.32.33.34.		400
	Skrivena	8.11.12.14.15		538
	Ukupno:			**1651.27**
Plav	Babina gora Vaganica	34a.39a.42a.40a.47a.46a.50a.51a	10.2	980
	Čakor Visitor	5a.6a.7a.8a.11a	36.2	1220
	Babino polje Treskavac	4a.5a.6a	65	730
	Trokus Ribljak	6a.7a.8a	4	150
	Ukupno:		115.4	**3080**
Andrijevica	Gradišnjica Jelovica	28.29.30.32.33.34.36.37.54.55.56		
	Piševska Rijeka-Zeletin	11.12.13.14.15		
	Kutska rijeka	47.59.62		
	Ukupno:		20	
Plužine	Planina pivska			**20**
Petnjica	Turjak	46,47		**60**
UKUPNO				**11.421,27**

U prvom kvartalu 2023. godine evidentirana je znatna količina drvne mase koja je u fazi sušenja ili suva. Tokom 2023.godine došlo do pojačane manifestacije sušenja šuma. Naime, usljed fiziološkog stresa koji se desio prethodnih godina (najviše usljed suše), došlo je do slabljenja imuniteta i otpornosti šuma na biotičke i abiotičke uticaje iz spoljašnje sredine. Takvi uslovi direktno su pogodovali razvoju populacija štetnih insekata, potkornjaka, koji se javljaju kao sekundarne štetočine, napadaju fiziološki već oslabljena stabla i izazivaju njihovo sušenje. Kad se prenamnoži, potkornjak onda napada ne samo fiziološki oslabljena već i okolna zdrava stabla koja su u fiziološki dobrom stanju i koja bi preživjela da nije došlo do širenja populacije ovog insekta. Stručna komisija koja je formirana odmah po dobijanju informacija od strane PJ, da je primijećena intenzivnija pojava sušenja šuma, je u toku maja i juna mjeseca 2023.godine obišla četinarske šume u šest područnih jedinica (Berane, Rožaje, Petnjica, Pljevlja Andrijevica i Plav). Nakon sagledavanja stanja na terenu, zaključeno je da je proces sušenja stabala smrče, jele, pojedinačne molike, posledica prenamnoženja potkornjaka. Sušenjem su zahvaćene prilične površine šuma. U vezi s tim u cilju suzbijanja širenja potkornjaka, kao i suzbijanja pratećih bolesti, a u cilju otklanjanja štetnih manifestacija i pojave novih nesagledivih posledica i šteta, naloženo je da se odmah preduzmu aktivnosti na doznaci i sječi slučajnih užitaka. Takođe je naloženo da se pristupi pravilnom uspostavljanju šumskoga reda, izvozu drvnih sortimenata i postavljanju što većeg broja feromonskih klopki na mjestima koja predstavljaju žarišta pojave potkornjaka. Sve nabrojane aktivnosti treba da budu prioritet i u 2024.godini.
Imajući u vidu da feromonske klopke prvenstveno služe za monitoring pokornjaka u određenom dijelu, ovi rezultati će usmjeriti dalje aktivnosti u sprečavanju njihove gradacije (sanitarna doznaka i sječa, uspostavljanje šumskog reda, lovna stabla itd).
Istovremeno, u pravcu utvrđivanja uzroka pojave sušenja šuma, bilo bi poželjno angažovanje naučnoistraživačkih institucija iz oblasti šumarstva.

V Zaključci

Iz predmetnih informacija se može konstatovati da dugoročna stabilnost i otpornost šuma nije ugrožena. Takođe se konstatuje da je obim evidentiranih i procesuiranih bespravnih sječa i drugih bespravnih aktivnosti ispod nivoa iz prethodnih godina, isto važi i za broj podnesenih krivičnih prijava protiv počinilaca bespravnih radnji u odredjenim područnim jedinicama, što ukazuje na pojačanu aktivnost nadležnih službi zaštite šuma.
Isto tako se može konstatovati da postoje dva značajna problema koji uslovljavaju blagovremenu reakciju nadležnih službi, korisnika šuma u državnoj svojini i privatnih vlasnika šuma. Ti problemi se odnose na pojavu sušenja šuma, kao i na činjenicu da postoji znatan dio opožarene drvne mase koji nije uklonjen kroz realizaciju Plana sanacije šuma degradiranih šumskim požarima u 2012. godini i Plana sanacije 2019. Procjenjuje se da se oko 20% šumskih sastojina u Crnoj Gori nalazi u raznim fazama degradacije, pa je prioritetan zadatak eliminisanje ključnih uzročnika degradacije. U pravcu rješavanja uklanjanja degradiranih stabala iz prethodnog perioda, na području

svih područnih jedinica Uprave za gazdovanje šumama i lovištima, pristupilo se izradi novog Plana sanacije, koji će se izraditi u toku 2024.godine sa dinamičkim planom realizacije u narednih nekoliko godina.

V Predlog mjera za unaprjeđenje zdravstvenog stanja šuma

1. Sprovođenje zaštitnih mjera (postavljanje feromonskih klopki, lovnih stabala, sanitarne sječe i uklanjanja osušenih i oštećenih stabala u šumama, upotreba bioloških preparata).

Cilj mjera je zaustavljanje pojave sušenja šuma. Očekuje se da će se pojava sušenja šuma preduprijediti i u znatnoj mjeri sanirati realizacijom Plana sanacije šuma.

2. Mjere za uklanjanje iz šume posječenih stabala odnosno drvnih sortimenata od strane korisnika državnih šuma i vlasnika šuma u privatnom vlasništvu.

Cilj mjere je uklanjanje drvnog materijala iz šume koji može pospješiti razmnožavanje štetnih insekata i razvoj fitopategenih organizama, a koji se iz više razloga nalaze odloženi ili skladišteni u šumi ili na šumskom zemljištu.

3. Jačanje direktne saradnje sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove – Sektorom za fitosanitarne poslove - Odsjek za zdravstvenu zaštitu bilja u dijelu planiranja i sprovođenja nadzora nad štetnim organizmima (monitoring i uzorkovanje) radi sve većih rizika od unošenja karantinski štetnih organizama šuma i u tom cilju potpisan je Sporazum o saradnji u 2019.godini.

4. Jačanje direktne saradnje sa Biotehničkim fakultetom - Odsjekom za šumarstvo, u dijelu planiranja i sprovođenja nadzora nad štetnim organizmima (monitoring i uzorkovanje) radi sve većih rizika od pojave sušenja šuma.

OBRAĐIVAČ:
Zehra Demić, dipl. inž. šum.